

5. De schildwachtklierprocedure onder lokale verdoving

5.1 Inleiding

Vroeger verwijderde de chirurg tijdens de operatie altijd alle okselklieren. Uit onderzoek bleek dat van alle vrouwen met borstkanker slechts 40% uitzaaiingen naar de okselklieren heeft. Omdat het verwijderen van okselklieren vervelende bijwerkingen kan veroorzaken, probeert men deze operatie te vermijden bij vrouwen met 'schone' okselklieren. Om te bepalen of een okselklier 'schoon' is, maakt de chirurg gebruik van de 'schildwachtklierprocedure'.

Als borstkanker naar de lymfeklieren uitzaait, verloopt dit van de dichtstbijzijnde klier naar de verafgelegen klieren. Deze eerste klier noemt men de schildwachtklier. Wanneer de eerste klier in de oksel schoon is, zijn de verderop gelegen klieren eveneens schoon.

Om te bepalen of de schildwachtklier schoon is, verwijdert de chirurg deze klier operatief. Voorafgaand aan de operatie wordt onderzocht waar de schildwachtklier zich bij u bevindt. Dit gebeurt tijdens een dagopname; u wordt 's ochtends opgenomen en mag aan het eind van de dag weer naar huis. U hoeft niet nuchter te zijn voor deze dagopname.

De datum van deze dagopname wordt op hetzelfde moment gepland als de datum van de borstoperatie. Ook wordt dan met u afgesproken wanneer u terugkomt bij de chirurg voor de uitslag van de schildwachtklierprocedure.

5.2 Locatie van de schildwachtklier

U meldt zich op de afgesproken tijd op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Daar krijgt u twee injecties met een licht radioactieve stof in uw borst. De injecties worden met een dunne naald vlak onder de tepel gegeven en is niet pijnlijker dan een prik bij bloedafname. De hoeveelheid straling in de radioactieve stof is te vergelijken met die van een gewone röntgenfoto. Na de injecties mag u uw borst enige tijd met zachte druk masseren. Het lichaam voert de radioactieve stof af naar de schildwachtklier.

Na deze injectie wordt u opgenomen op verpleegafdeling F2. Ongeveer twee uur later gaat u terug naar de afdeling Nucleaire Geneeskunde, waar de laborant een scan maakt. De scan wordt gemaakt met behulp van een apparaat dat om u heen draait terwijl u op uw rug ligt met uw arm achter uw hoofd. Op de scan is een ophoping van radioactiviteit in de schildwachtklier te zien. De laborant tekent deze plek met een viltstift aan op uw huid. De aanwezigheid van de radioactieve stof in de schildwachtklier zegt nog niets over de aanwezigheid van kwaadaardige cellen. Het onderzoek duurt ongeveer een half uur.

5.3 Het operatief verwijderen van de schildwachtklier

Direct nadat u terug bent op verpleegafdeling F2, krijgt u een tabletje dat u rustig maakt en waar u mogelijk wat slaperig van wordt. Het duurt ongeveer een uur voordat het tabletje werkt. Daarna wordt u geopereerd.

De operatie vindt plaats onder plaatselijke verdoving. U krijgt dus geen narcose. U gaat op uw rug liggen met uw arm onder uw hoofd. Na het toedienen van de verdoving, spuit de chirurg een kleine hoeveelheid blauwe vloeistof in de huid van uw borst. Deze kleurstof gaat eveneens door de lymfebanen naar de schildwachtlier. De chirurg vindt door de radioactieve stof en de blauwkleuring in de meeste gevallen de schildwachtlier. Deze schildwachtlier wordt verwijderd en opgestuurd naar het laboratorium in Arnhem. De wond wordt afgedekt met een dunne witte pleister. Met deze pleister mag u pas douchen na 48 uur en dan gedurende 1 week kortdurend (korter dan 10 minuten per dag). Na 1 week kunt u weer douchen zoals u gewend bent, mits de wond volledig dicht zit.

5.4 Na het verwijderen van de schildwachtlier

Na de operatie wordt u 60 minuten geobserveerd door de verpleegkundige op verpleegafdeling F2. Daarna mag u weer naar huis. Omdat u een rustgevend middel heeft gekregen en geopereerd bent, mag u niet zelf naar huis rijden. Neem daarom iemand mee die u naar huis kan brengen.

De blauwkleuring die tijdens de operatie is ingespoten, scheidt u via de urine en soms via de ontlasting uit. Daardoor kan uw urine en ontlasting na de operatie wat blauwgroen gekleurd zijn. De kleurstof kan u ook de eerste dag na de operatie een wat bleke, grauwe gelaatskleur geven. De plek op uw borst kan, na een borstsparende behandeling, tot nog ongeveer een jaar gekleurd blijven.

5.5 Uitslag

Na minimaal 4 werkdagen komt u terug bij de chirurg voor de uitslag van het onderzoek. Als de schildwachtlier 'schoon' is, dus zonder kankercellen, is er geen verdere behandeling van de oksel nodig.

Als de chirurg de klier niet vindt, of wanneer er kankercellen in de schildwachtlier gevonden worden, bespreekt de chirurg met u of het in uw geval nodig is de okselklieren te behandelen.